

Уманський національний університет садівництва
Факультет лісового і садово-паркового господарства
Кафедра садово-паркового господарства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	3 кредити /90 годин
Семестр	1
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Костюк Майя Володимирівна Посада: доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Науковий ступінь: кандидат історичних наук E-mail: majjja@ukr.net Orcid.org/0000-0002-8484-2074 Зв'язок з викладачем: +380683508403
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних — 44 години (лекції – 20, практичні заняття – 24), самостійна робота студентів – 46 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Історія та культура України» базується на знаннях таких дисциплін: «Філософія», «Українська мова», «Іноземна мова», «Політологія», «Правознавство».
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на формування формування у здобувачів вищої освіти національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії та культури України в контексті історичного процесу
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – очний із використанням навчальної платформи для дистанційного навчання MOODLE. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форма навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.

<p>Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ЗК.1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК.3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.</p> <p>ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК.13. Уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ПРН 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.</p> <p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p> <p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p> <p>ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями інших галузей знань, робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1</p> <p>Стародавня, середньовічна та нова історія та культура України.</p> <p>Тема 1. Стародавня історія та культура України. Русь – середньовічна європейська держава.</p> <p>Територія України територіально-адміністративний поділ. Перші поселення. Суспільні поділи праці та їх наслідки. Суспільно-політичний устрій. Періодизація історії України та її структура. Історіографія. Трипільський період. Державні утворення кочових народів на території України. Царство скіфів та його устрій. Античні міста держави Північного Причорномор'я.</p> <p>Слов'яни: походження, розселення. Протодержавні утворення на українських землях. Причини, хід, етапи розвитку Київської Русі. Устрій Руської держави. Етнічні процеси в Київській Русі. Творення українського етносу. Монголо-татарська навала. Вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель. Культура Київської Русі. Феодальне роздроблення: причини, наслідки. Галицько-Волинське князівство – нова європейська держава: устрій, політика. Занепад Русі: причини, наслідки. Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Україна у складі Речі Посполитої.</p> <p>Тема 2. Козацька доба в Україні. Українська Національна революція середини та другої половини XVII ст.</p> <p>Зародження та еволюція українського козацтва. Запорозька Січ – ядро формування власної держави. Суспільно-політична та економічна організація українського козацтва. Вплив козацтва на формування</p>

національної самосвідомості народу. Запорозька Січ у міждержавних відносинах Європи та Азії. Козацько-селянські повстання кінця ХУІ середини ХУІІ ст. та їх наслідки. «Ординація Війська Запорозького» (1638).

Причини, характер, рушійні сили національної революції. Розгортання національно-визвольної і соціальної боротьби. Укладення Зборівської угоди. Державницькі процеси у Гетьманщині. Погіршення геополітичного становища. Переяславська рада: умови, політико-правове-значення.

Криза Гетьманщини. Руїна. Наступ на політичну автономію України. Політичні причини і наслідки поразки І. Мазепи. Гетьман в екзилі П. Орлик та його конституція. Продовження процесу інкорпорації України до складу Російської імперії. Ліквідація царизмом автономії України. Розвиток культури України у другій половині ХІV-ХVІІІст.

Тема 3. Українське національне Відродження ХІХ ст.

Політичні та економічні наслідки остаточної втрати Україною автономії. Політизація національного руху в Україні. Зародження перших політичних організацій. Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. Скасування кріпацтва та реформи в Україні. Громадівський та народницький рухи. Започаткування руху за політичну незалежність України. Українська культура у ХІХ ст.

Змістовий модуль 2

Україна в добу новітньої історії.

Тема 4. Нові тенденції в соціально-політичному та культурному житті України на початку ХХ ст..

Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на початку ХХ ст.. Новий етап структурування українського суспільства. Революція 1905-1907 рр. Виникнення політичних партій. Українські фракції в парламентах Росії та Австрії на початку ХХ ст..

Тема 5. Національно-демократична революція в Україні. Боротьба за державність (1917-1920 рр.)

Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на початку ХХ ст.. Створення Української Центральної ради та її діяльність. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Політика Директорії та її наслідки. Утвердження більшовицької влади в Україні. Національно-визвольний рух на землях західної України. Поразка української національно-демократичної революції: причини, наслідки.

Тема 6. Радянська українська державність між двома світовими війнами, в роки Другої світової війни та повоєнний період Українські землі між двома світовими війнами.

Політична система радянської України у 29-30-ті роки. Становлення та утвердження тоталітарного режиму. Політичні процеси та репресії наприкінці 20-х – 2 30-ті рр.. ХХ ст.. Конституція УРСР 1937 р. як ширма тоталітаризму. Створення командно-адміністративної системи у економіці. Соціально-економічні та політичні процеси на західноукраїнських землях. Національно-культурне відродження в Україні та його занепад (1917-1939 рр.)

Політичне становище України у Другій світовій війні.

Українське питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни. Україна в планах нацистського керівництва. Політичні процеси в Україні в період німецької окупації. Діяльність підпілля і партизанський рух. Створення УПА. Звільнення України від окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України.

Тема 7. Україна у другій половині 40-их - 60-их рр. ХХ ст.

Посилення сталінського диктату в Україні в повоєнні роки. Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА на західноукраїнських землях.

	<p>Політична ситуація в Україні за лібералізації комуністичного режиму в середині 50-60-их рр. Застій, перебудова в СРСР та їх прояви в Україні. Реванш командно-адміністративної системи. Наростання кризи в Україні. Посилення реакції в духовному житті. Нові тенденції в діяльності українського опозиційного руху. Національне пробудження українського народу. Культура України у 1939-1991 рр. Тема 8. Україна в добу суверенітету. Проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. Соціально-економічне та політичне життя у 90-ті рр. ХХ ст. Основні події політичного життя та економічна політика української держави на сучасному етапі. Зовнішня політика. Стан культури України в сучасних умовах.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Тематичні, проблемні лекції, практичні заняття із проведенням доповідей, презентацій, дискусій, круглих столів; ділові та рольові ігри; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів;есе.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. Виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням строків здачі. Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача. Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента. Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (100 %).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Бойко О. Історія України. К.: Академія. 2021. 688 с. 2. Букач В.М., Бакланова Н. М. Історія української культури. Словник-довідник : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти .Одеса, 2021. 216 с. 3. Діячі науки і культури України: нариси життя та діяльності. Навчальний посібник. Рекомендовано МОН України /[Казьмирчук М. Г., Колесник В. Ф., Коцур А. П., Костюк М. В. та ін.] ; за заг. ред. А. П. Коцура, В. П. Коцура, Н. В. Терес. Київ– Чернівці: Книги – ХХІ, 2010. 688 с. 4. Костюк М. В., Гарбар О. П. Історія та культура України (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання): Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочінський М.М.»), 2020. 279 с. 5. Lysjak-Rudnycjkyj I. (2019). The structure of Ukrainian history of the XIX century. In Ja. Ghrycak (Ed.). Istorychni ese Tvory (Vol. 1, pp. 193-202). Kyiv. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kostiuk M. Scientific achievements of I.M. Yeremeiev – a significant contribution to the development of the national plant breeding. Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація. зб. наук. праць. Переяслав: ФОП Домбровська Я.М., 2023. Вип. 18. С. 102 – 121. 2. Kostiuk M. Levko Platonovych Symyrenko: touches to the portrait. Часопис української історії. К., 2021. Вип. 44. С. 58-67. 3. Kostiuk M.V. Formation and development of scientific research

- on agriculture in Uman agricultural institute (at the end of the 19th - during the 20th century): historical and scientific aspect / Kostiuk M.V., Harbar O.P. Social sciences: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2018. p. 76 – 96.
4. Kostiuk M.V. Uman main school of horticulture (1844 – 1868): to the 175th anniversary of its foundation. Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration: Conference Proceedings, October 26, 2018. Leipzig: Baltija Publishing. p. 59 – 62.
5. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. К.: Дніпро, 1991. 238 с.
6. Баран В. К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. Львів: Свобода, 1992. 670 с.
8. Брицький П. П. Україна в Другій світовій війні. К., 2010. 177 с.
9. Костюк М. В. Практичне поле Уманського училища землеробства і садівництва у другій половині XIX - на початку XX ст. Історія науки і біографістика: електрон. наук. фах. вид.: міжвід. темат. зб. ЦНСГБ. К, 2021. № 1. С. 160-175.
14. Костюк М. В. Сільськогосподарські виставки Черкащини в системі популяризації фахових знань позашкільним шляхом (кінець XIX – початок XX ст.). Історія науки і біографістика: електрон. наук. фах. вид.: міжвід. темат. зб. ЦНСГБ. К., 2022. № 3.
15. Костюк М. В., Коцур А. П. Становлення та розвиток сільськогосподарських освітніх закладів і дослідної справи Черкащини (друга половина XIX – початок XX ст.): [монографія]. Київ – Умань – Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. 240 с.
16. Костюк М.В. Науково-освітня та практична діяльність академіка В.В. Пашкевича. Часопис української історії. К., 2018. Вип. 38. С. 112 – 123.
18. Костюк М. В. Просвітницько-наукова та практична діяльність пасіки Уманського училища землеробства і садівництва (кінець XIX – початок XX ст.). Часопис української історії. К., 2023. Вип. 47. С. 30 – 41.
19. Костюк М.В. Уманське училище як спеціалізований заклад середньої сільськогосподарської освіти: реорганізації та перебудови у навчально-практичній структурі (1859-1912). Часопис української історії. К., 2015. Вип. 32. С. 106 – 111.
22. Літопис самовидця. К.: Наукова думка, 1971. 208 с.
23. Мірчук П. Українська Повстанська Армія. 1942-1952 рр. Мюнхен, 1953. 319 с.
24. Сергійчук В. Національна символіка України. К., 1992. 109 с.
- 25.26. Терещенко Ю. Україна і європейський світ. К.: Перун, 1996. 496 с.